

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΑΒΒΙΔΕΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

(Συνέχεια)

Κατὰ σύμπτωσιν κανένα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἐξεχωρίσαμε διὰ νὰ διαλέξουμε μεταξὺ αὐτῶν τὸ μέλλον νὰ βραβευθῇ δὲν εἶναι δρᾶμα. Φαίνεται ὅτι τὸ μονόπρακτο δρᾶμα εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο, καὶ θέλει τεχνῖτες πεπειραμένους καὶ ταλέντα ἐξαιρετικῶς δυνατὰ διὰ νὰ γραφῇ. Καὶ δὲν πρέπει βέβαια νὰ ἀπελπιζόμεθα διότι δὲν προσήλθεν εἰς τὸ διαγώνισμά μας κανένας Οὐάϊλντ, κανένας Μέττερλικ, κανένας Σνίτσερ, κανένας Στρίντμπερκ.

Ἐπειτα τὰ ἐλαφρώτερα θεατρικὰ ἔργα ἔχουν καὶ αὐτὰ τὴν χάριν των καὶ τὴν ἀξίαν των. Ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν παρὰ πολλὰς ἀξιώσεις διὰ τὸ θέατρο, ἡμπορεῖ ἴσως νὰ διαφωνήσουν. Ἀλλὰ στὴν κουρασμένη καὶ νευριασμένη ἐποχὴ μας, ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἔχει τόση ἀνάγκη ἀναπαύσεως καὶ ἀνακουφίσεως δὲν τοῦ προσφέρει μικρὸ δῶρο ἐκεῖνος ποὺ τὸν κάνει νὰ γελάσῃ μισὴ ὥρα στὸ θέατρο, ἢ ἀκόμη καλύτερα νὰ μειδιάσῃ.

Ὁ γνωστὸς Γάλλος κριτικὸς, Ζὰκ Ντεβάλ ἔγραφε πρὸ καιροῦ κρίνων ἓνα ἀπὸ τὰ χαριτωμένα ἔργα τοῦ Σάσα Γκιτρώ, τοῦ Βασιλέως αὐτοῦ τοῦ Γαλλικοῦ μειδιάματος, μὲ τὸν μεγαλύτερον καὶ εἰλικρινέστερον ἐνθουσιασμόν.

— «Ἀκούω ἔλεγεν ἀπὸ ἐδῶ τοὺς γκρινιάρηδες καὶ τοὺς ὑπερσοβαροὺς, ποὺ δὲν ἐννοοῦν νὰ ξεσφίξουν τὰ χεῖλη των, διὰ νὰ μειδιάσουν : «Θέατρο τὸ λέτε σεῖς αὐτό;...» Ναὶ κύριοι! πιστεύω πὼς ἔτσι γράφει κανεὶς ὅταν ἔχει πνεῦμα καὶ φαντασία, ὅταν ἔχει φτερά στὴν πέννα του, καὶ τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς μέσα στὴν καρδιά. Καὶ θὰ προτιμοῦσα νὰ τὰ χαλάσω μὲ τὸ θέατρο, παρὰ νὰ τὰ χαλάσω μὲ τὸν Σάσα Γκιτρώ, ἐὰν δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα, νὰ γελάσῃ στὰ μουτρα μερικῶν γκρινιάριδων καὶ νὰ τοὺς φωνάξῃ : τὸ θέατρο εἶμαι ἐγώ. Νομίζω ὅτι θέατρο θὰ πῇ νὰ κάσῃ κανεὶς εἰς τὴν θέσιν του μὲ ἐμπιστοσύνη, νὰ χειροκροτῇ μὲ τὴν καρδιά του, νὰ μὴ ἀκούῃ πειὰ τὸ δικό του γέλιο, μέσα στὰ γέλοια ὅλου τοῦ ἄλλου κόσμου, νὰ βρίσκῃ ὅτι τελειώνει γρήγορα ἢ μακροτέρα πράξις, ὅτι διαρκεῖ πολὺ τὸ βραχύτερον διάλειμμα, νὰ αἰσθάνεται κανεὶς τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ εἰπῇ

εἰς τὸν γείτονα τοῦ : «Τὶ χαριτωμένο πού εἶναι» καὶ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀπάντησιν : «Ἀφῆστε με κύριε νὰ ἀκούσω». Θέατρο νομίζω ἐγὼ ὅτι εἶναι ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον τὰ χειρσκηροτήματά μου σημαίνουν «Εὐχαριστῶ» καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὅταν φεύγω σκέπτομαι ὅτι θὰ ξαναγυρίσω ὥρισμένως νὰ ξαναδῶ τὸ ἔργον ἄλλη μιὰ φορά».

Δὲν θέλουμε βέβαια νὰ ποῦμε, ὅτι τὰ μονόπρακτα πού ἐξεχωρίσαμε μεταξὺ τῶν ὑποβληθέντων, καὶ τὰ ὁποῖα κατὰ σύμπτωσιν εἶναι κωμωδίαί ἢ φάρσαι ἔχουν τὰ προσόντα πού ἀποδίδει ὁ Ζὰκ Ντεβάλ εἰς τὸ θέατρον τοῦ Σάσα Γκιτρώ. Ἐνομίσαμεν ὅμως ὅτι ἂν κατορθώνετο νὰ παιχθῶν ὅλα μαζί εἰς μίαν παράστασιν, οἱ θεαταὶ δὲν θὰ ἐβαρουύντο καὶ δὲν θὰ ἔφευγαν καὶ πολὺ δυσσρεστημένοι. Πάντως θὰ περάσουν καλύτερα παρὰ ἔάν τοὺς προσεφέραμεν μερικὰ ἀπὸ τὰ δράματα πού ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν διαγωνισμόν καὶ μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ἀφθονοὶ κοινωνικαὶ καὶ φιλοσοφικαὶ σκέψεις, δάκρυα, καὶ μερικοὶ σκοτωμοὶ. Καὶ ὅπως εἶπαμε καὶ προηγουμένως τὰ πράγματα αὐτὰ θέλουν κάποιαν δόσιν μεγαλοφυΐας διὰ νὰ ἐπιτύχουν.

Ἀρχίζομεν λοιπὸν ἀπὸ τὴν φάρσαν. Ὁνομάζεται «Ἡ ζημία τῆς γάτας», καὶ εἶναι τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἔργα πού ἐξητάσαμεν. Ἔχει μέσα ὅλα τὰ κλασσικὰ στοιχεῖα τῆς φάρσας. Τὸν ἀφηρημένον καθηγητὴν, πού ἔχει τὴν μανίαν τῆς ἀγνότητος καὶ ἐξετάζει μὲ τὸ ὑγροσκόπιον καὶ τὸ μικροσκόπιον ὅλα τὰ τροφίμα καὶ τὰ ἄλλα πράγματα διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὸν βαθμὸν τῆς ἀγνότητός των, τὴν σύζυγον τοῦ ἀγνοῦ ἐπιστήμονος πού τὸν ἀπατᾷ μὲ τὸν ἰατρόν της, τὸν μαθητὴν τοῦ ἐπιστήμονος πού ἐμφανίζει εἰς τὸν καθηγητὴν τοῦ ἑνα ψεύτικον κοινόποινλο, πού κατεσκεύασε δῆθεν τεχνητῶς ἀπὸ ἀγνὰ μόνον ὑλικά καὶ αὐτὸ διὰ νὰ μείνῃ ἐλεύθερος εἰς τὰ ραντεβού μὲ τὴν ἀνεψιά του, τὸ δοχεῖο μὲ τὸ γάλα πού πέφτει εἰς τὸ κεφάλι ἐνὸς ἀνυπόπτου διαβάτου, τὸν κύριον πού βγάζει τὸ παντελόνι του, καὶ δὲν τὸ βρῖσκει ἔπειτα, τὸ κυνηγητὸ μέσα εἰς τὰ δωμάτια, τὴν κρυφῶνα κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἀσφαλῶς ἡ φάρσα αὕτῃ παιζομένη ἀπὸ σκηνῆς, ἔάν ἐπῆρκει ὁ καιρὸς, θὰ εἶχεν ἀρκετὴν ἐπιτυχίαν καὶ θὰ ἔκανε τοὺς θεατὰς νὰ γελοῦν μὲ τὴν καρδιά των.

Τώρα, «Ἡ ζημία τῆς γάτας», ἔχει καὶ μερικὰ ἐλαττώματα. Τὰ γεγονότα πού χρειάζονται εἰς τὸν συγγραφέα διὰ νὰ προκαλέσῃ τὸ γέλιο ἔρχονται κάπως ἀφύσικα καὶ τεχνητά. Αἰσθάνεται κανεὶς ἀμέσως ὅτι ὁ ἀγαθὸς ξενοδόχος πού περνοῦσε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ χημικοῦ, τὴν στιγμὴν

ἀκριβῶς πὺν ἔπεφτε τὸ γάλα ἀπὸ τὸ παράθυρο αὐτό, ἐπέ-
ρασε μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ τὸν ἐχρειάζετο ὁ συγγραφεὺς
διὰ νὰ λερωθῇ, νὰ βγάλλῃ τὸ παντελόνι του καὶ νὰ προκα-
λέσῃ ἔπειτα μερικὲς κωμικὰς σκηνάς. Θὰ ἡμποροῦσε νὰ
εἰπῇ κανεὶς ἀκόμη ὅτι ὑπάρχουν ἴσως καὶ κάποιες χονδροκο-
πιές. Ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ ἐλαττώματα,
τὰ εὐρήκαμεν ἡμεῖς ἐπειδὴ ἐδιαβάσαμε τὸ ἔργο μὲ τὴν πρό-
θεσιν νὰ τὸ κρίνομε καὶ ὅτι ἂν τὸ βλέπαμε παιζόμενον εἰς
τὸ θέατρο, δὲν θὰ ἐσκεπτόμεθα παρὰ νὰ γελάσωμεν καὶ
ἴσως δὲν θὰ παραιτηρούσαμε τὰ ἐλαττώματα. Δι' αὐτὸ νο-
μίζομεν ὅτι «Ἡ ζημία τῆς γάτας» ἀξίζει μίαν εὐφημον μνείαν.

Ἡ «Φουσκοδεντριὲς» εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ θεατρικὰ ἔργα
εἰς τὰ ὁποῖα ὁ διάλογος εἶναι τόσο ζωηρός, τόσο εὐθυμος,
τόσο χαριτωμένος, τόσο σπινθηροβόλος ὥστε νὰ μᾶς ἀπο-
ζημιώνει ἀπολύτως διὰ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκoῦς θέματος. Τὸ
θέμα πράγματι δὲν εἶναι καθόλου ἐξαιρετικόν. Ἕνας κύ-
ριος πέρνει ἀπὸ πίσω μίαν νόστιμη κυρία πὺν κάνει τὸν
περίπατό της εἰς τὰ μαγαζιά τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ. Διὰ νὰ
ἀποφύγῃ τὴν ἐνοχλητικὴν αὐτὴν παρακολούθησιν ἡ κυρία
καταφεύγει εἰς τὸ Ζάππειο, ἢ μᾶλλον εἰς τὸν Ἑθνικὸν
Κήπον. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ κα-
λύτερος τρόπος διὰ νὰ ἀποφύγῃ μία κυρία τὴν ἐνοχλητικὴν
παρακολούθησιν ἑνὸς κυρίου. Στὸν κήπο μέσα ἀνθοῦν ὅλα
τὰ ὀπωροφόρα δένδρα, μοσχοβολοῦν τὰ λουλούδια, κελαι-
δοῦν τὰ ἐρωτοχτυπημένα πουλάκια καὶ παρελαύνουν τὸ ἕνα
μετὰ τὸ ἄλλο τὰ ζευγαράκια τῶν ἐρωτευμένων. Ἀσφαλῶς
ὅλο αὐτὸ τὸ περιβάλλον, τὸ ὁποῖον δικαιολογεῖ τὸν τίτλον
«Φουσκοδεντριὲς» δὲν εἶναι καμωμένο διὰ νὰ ἀπομακρύνῃ
τὸν ἐρωτόληπτον κύριον. Ἀλλὰ καὶ ἡ παρακολουθουμένη
κυρία, ὅσον καὶ ἂν βρῇ τὸν ἐνοχλητικὸν καὶ ἀπρόσκλητον
συνοδόν, ὅσον καὶ ἂν τὸν ἀπειλεῖ μὲ τὴν ὀμπρέλλα της, ὅσον
καὶ ἂν τοῦ δίνει ἕνα δυὸ κτυπήματα — τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος
δέχεται μὲ ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν ὡς χάδια — δὲν εἶναι
ἐξ ἀρχῆς ἀπολύτως ἀποφασισμένη νὰ τὸν ξεφορτωθῇ. Ὁ
σύζυγος της λείπει εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Καὶ ὀρθώτατα παρα-
τηρεῖ ὁ συγγραφεὺς ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν σύζυγον
μιας νέας καὶ ὡραίας γυναίκας νὰ πηγαίνει ταξεῖδι καὶ νὰ
ἀφήνῃ τὴν γυναῖκα του μόνην, τὴν ἀνοιξί, τὴν ἐποχὴ δη-
λαδὴ πὺν εἶναι προωρισμένη γιὰ τὴν χαρὰ, τὴν ζωὴ καὶ
τὸν ἔρωτα, τὴν ἐποχὴ πὺν ὀλόκληρη ἡ φύσις εἶναι παρα-
δομένη στὰ πόδια τρελλὰ καὶ ἀφάνταστα ὄργια.

Βρῇ λοιπὸν τὸν ἀπρόσκλητον συνοδόν της ἡ κυρία,
τὸν κατηγορεῖ, τὸν ἀπειλεῖ, τὸν παρακαλεῖ μὲ ὅλους τοὺς δυ-

νατοὺς τρόπους νὰ τὴν ἀφήσῃ ἡσυχῇ, ἀλλὰ αἰσθάνεται κανεὶς καλὰ, ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ εὐγλωττία δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ ὑποκινή τὴν ἰδικήν του εὐγλωττίαν καὶ νὰ διατηρῇ τὴν συζήτησιν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ παρακολουθῶν κύριος φαίνεται ἀρκετὰ ἐξυπνος, ἐπειδὴ ἡ κυρία δὲν εἶναι καὶ αὐτὴ καθόλου κουτὴ καὶ ἐπειδὴ κατὰ συνέπειαν ὁ διάλογος τῶν εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ πνεῦμα καὶ εὐφυολογήματα, διὰ ταῦτα συγχωροῦμεν πολὺ εὐκόλα εἰς τὸν συγγραφέα κάποιαν ἀπιθανότητα πού ἔχει τὸ θέμα του. Ὁλιγώτερον ὅμως εὐκόλα θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὴν τελευταίαν σκηνὴν τοῦ μονοπράκτου, πού εἶναι κάπως ἀδεξία καὶ ὑπερβολικὴ. Ἐνα κοριτσάκι 10 ἐτῶν ἐρωτοτροπεῖ μὲ ἓνα ἀγοράκι 8 ἐτῶν, ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς δύο πρωταγωνιστὰς τῆς κωμωδίας μέσα εἰς τὸν Ἑθνικὸν Κῆπον. Ἐὰν ἡ σκηνὴ αὕτῃ ἔλειπε καὶ ἐὰν τὴν ἀντικαταστοῦσε μὲ κάποιαν ἄλλην καλυτέραν ὁ συγγραφεὺς τῆς φουσκοδεντριάς θὰ ἠμποροῦσε νὰ διεκδικήσῃ μὲ περισσοτέραν ἐπιτυχίαν τὸ Σαββίδειον ἔπαθλον.

Ἔρχεται ἔπειτα μία ἄλλη μονόπρακτος κωμωδία «Ἡ κυρία κάνει σπόρον». Ἐδῶ εὐρέθημεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν πλεον πρωτότυπον ιδέα πού θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ φαντασθῇ διὰ μίαν μονόπρακτον κωμωδίαν. Ἐνας ἀγαθὸς ἄνθρωπος εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ πάρῃ μίαν γυναῖκα ἐξαιρετικῶς εὐαίσθητον καὶ κάπως νευρικήν, ἡ ὁποία ξεχνᾷ τὰ πάντα ἅμα τῆς μπῆ μία ιδέα στὸ κεφάλι. Στὴν ἀρχὴ τοῦ γάμου τῆς ἦτο κοσμικὴ Δὲν ἄφηνε χορὸν, συναυλίαν, παράστασιν, τσάγια, ὅπου νὰ μὴ πάῃ, ἰδίως ὅταν ἤλπιζε ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γραφῇ εἰς τὴν κοσμικὴν στήλην τῶν ἐφημερίδων. Μὲ αὐτὸ τὸ ἐλάττωμά της ὁ ἄνδρας τῆς θὰ ἔπρεπε νὰ συνειθίσῃ καὶ νὰ τὸ πάρῃ ἀπόφασι. Ἀλλοίμονον ἂν ὅλοι οἱ ἄνδρες τῶν ὁποίων αἱ σύζυγοι ἦσαν κοσμικομανεῖς δὲν τὸ ἔπρηναν ἀπόφασι καὶ δὲν ὑπετάσσοντο εἰς τὸ μοιραῖον. Ἡ μισὴ Ἀθήνα θὰ ἐγέμιζεν ἀπὸ χωρισμένα ἀνδρόγυνα. Τὸ ἐδέχθη λοιπὸν καὶ ὁ ἥρωας τοῦ μονοπράκτου μας καὶ τὸ ἐπῆρεν ἀποφασιν. Ἀλλὰ ἡ μανία αὐτῇ δὲν διήρκεσε πολὺ. Ἐπειτα ἀπὸ μερικὸς μῆνες ἡ κυρία Ἀλίκη ἐλησμόνησεν ἐντελῶς τὴν κοσμικὴν κίνησι καὶ κατελήφθη ἀπὸ περίεργη ἐρωτομανία. Δὲν ἄφηνε οὔτε στιγμὴν τὸν ἄνδρα τῆς ἀπὸ κοντὰ καὶ τὸν ἠθελε πάντοτε νὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὰς ἐρωτικὰς καὶ ρωμαντικὰς ἐκδηλώσεις της καὶ νὰ ἀπαντήσῃ ἀναλόγως. Αὕτῃ ἡ περίοδος ἐστοίχισε πολὺ περισσότερο εἰς τὸν Νίκο. Ἀλλὰ ἐπηκολούθησε καὶ τρίτῃ ἡ χειροτέρα: ἡ μανία τῶν σπόρον. Ὁ πτωχὸς σύζυγος δὲν ἔβλεπε πλεον παρὰ γάντια

τοῦ μπόξι, ρακέττες, φουτμπώλ, σπαθιά, πιστόλια καὶ ἔτρεμε διαρκῶς διὰ τὴν ζωὴν του μέσα εἰς τὰ φονικά αὐτὰ ὄργανα. Εἰς τὸ σπῆτι του δὲν ἐκυκλοφοροῦσαν πλέον παρὰ καθη-
γηταὶ τῆς ξιφασκίας, τοῦ τέννις, τῆς ἵππασίας, τῆς ρυθμι-
κῆς γυμναστικῆς καὶ ἀθλήτριαι φίλαι τῆς γυναικᾶς του, με-
κοντὰ φουσιάνια ἢ παντελονάκια καὶ λεπτότατα μαγιὼ τοῦ
μπάνιου. Ἦτο περίεργον λοιπὸν ἂν μίαν ἡμέραν ὁ ἀγαθὸς
αὐτὸς ἄνθρωπος μαινόμενος κατὰ τῆς συζύγου του διὰ
τὴν ζωὴν ποὺ τοῦ ἐπέβαλε, ὑπέκνυεν εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ
εἰς τὰς προκλήσεις μιᾶς ἀπὸ τὰς ἀθλητρίας αὐτὰς μετὰ τὰ
κοντὰ φουσιάνια καὶ ἠπάτησε τὴν γυναῖκα του;

Ἀλλὰ αὐτὰ θὰ τὰ δῆτε παιζόμενα μετ' ὀλίγον εἰς τὴν
σκηνὴν. Θὰ ἰδῆτε πῶς ἡ κυρία Ἀλίκη τὰ ἔμαθε. Καὶ ἐθύ-
μωσεν ὄχι τόσον μετὰ τὸν ἄνδρα της, ὅσον μετὰ τὴν φίλην
της, ἡ ὁποία ἐφέρθη τόσον ὀλίγον «σπόρτσμανλαϊκ» καὶ
τὴν ἠπάτησε μετὰ τὸν συζυγὸν της. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ
φερθῇ αὐτὴ τουλάχιστον σὰν ἀληθινὴ ἀθλήτρια καὶ τὴν
προεκάλεσε... εἰς μονομαχίαν. Ἡ ἄλλη ἐδέχθη. Ὅλαι αἱ
διατυπώσεις γίνονται χωρὶς νὰ παραληφθῇ τίποτε. Αἱ μάρ-
τυρες τῶν δύο κυριῶν ποὺ θὰ μονομαχήσουν, συναντῶνται
καὶ κανονίζουν τὸ ὄπλο, τὴν ἀπόστασι, τὰς ἄλλας λεπτομε-
ρείας. Ὅλαι αἱ παρακλήσεις, αἱ ἱκεσίαι τοῦ συζύγου ἀπο-
βαίνουν εἰς μάτην. Κανεὶς δὲν τὸν λογαριάζει. Καὶ μόνον
ἡ ἐρωμένη του, αὐτὴ ποὺ θὰ μονομαχήσῃ μετὰ τὴν γυναῖκα
του, τοῦ γράφει ἕνα χαριτωμένο γράμμα, καὶ τὸν εὐχαριστεῖ
διὰ τὶς ὥραιες στιγμὰς ποὺ ἐπέρασε μαζὴ του, καὶ τὸν βε-
βαιώνει ὅτι εὐχαρίστως θὰ πεθάνῃ γιὰ τὴν ἀγάπην του. Φο-
βεῖται μόνον μὴ τὸν... ἐκθέσῃ μετὰ αὐτὴν τὴν μονομαχίαν.

Ἔως ἐδῶ ἡ κωμωδία αὐτὴ εἶναι πραγματικὰ χαριτω-
μένη. Ἡ πρωτοτυπία τῆς ἰδέας, τὰ γεγονότα ποὺ δημι-
ουργοῦνται χάρις εἰς τὴν ἰδέαν αὐτὴν τόσο θβίαστα καὶ
τόσο φυσικά, ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ ζωηρότης τοῦ διαλόγου εἶναι
ἄξιαι κάθε ἐπαίνου. Ἀπὸ τὸ σημεῖο ὅμως αὐτὸ πέφτει ἀρ-
κετά, ὅπως λέγουν εἰς τὴν θεατρικὴ γλῶσσα. Μετὰ τὴν ἀνα-
χώρησι τῆς συζύγου, τὴν ὁποίαν παρέλαβον αἱ δύο μάρ-
τυρες καὶ ἡ ὁποία πηγαίνει νὰ μονομαχήσῃ ἐμφανίζεται
ὥς ἀπὸ μηχανῆς θεός, μία μακρυνὴ ἑξαδέλφη τῆς γυναικὸς
τοῦ ἥρωος. Μετὰ ἐνθουσιασμὸν ὁ ἥρωος μαθαίνει ὅτι ἡ γυ-
ναῖκα αὐτὴ δὲν κάνει σπόρ, τὴν ἐρωτεύεται ἀμέσως καὶ
ἐντὸς πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας — μετὰ τὸ χρονόμετρον — κα-
τορθῶναι νὰ τὴν πείσῃ, νὰ τὸν ἐρωτευθῇ καὶ αὐτὴ καὶ νὰ
φύγουν μαζὴ πρὶν ἢ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν μονομαχίαν ἡ
γυναῖκα του... ἢ τὸ πτώμα της.

“Αν τὸ τέλος ἦτο κάπως φυσικώτερον καὶ κάπως συμφωνότερον εἰς ζωηρότητα, εἰς διάλογον καὶ εἰς πρωτοτυπίαν μὲ τὴν ἀρχήν, τὸ μονόπρακτο αὐτὸ θὰ ἤξιζε ἀσφαλῶς τὸ βραβεῖον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀξίζει ἀπολύτως τὸ δεύτερον βραβεῖον τὸ ὁποῖον τοῦ ἀπονέμομεν καὶ τὴν τιμὴν νὰ τὸ ἀκούσετε ἀπόψε.

Τὸ ἔργον «Φαγητὸ Σπητίσιο», καίτοι εἶταν ἄξιο προσοχῆς, ἐξαιρεῖται, διότι ἐγνωρίζαμε τὸν συγγραφέα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐφρόντισε νὰ κρατήσῃ τὴν ἀνωθυμία του.

Καὶ φθάνομεν τέλος εἰς τὸ βραβευόμενον ἔργον. Ὀνομάζεται «Οἱ ἀρραβῶνες τῆς Νάσης». Καὶ διακρίνεται ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, χάρις εἰς ἓνα ἐξαιρετικὸν προσὸν του. Τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν λεπτότητα ποὺ τὸ διακρίνει ἀπ’ ἀρχῆς μέχρι τέλους. Τὸ θέμα εἶναι διαλεγμένο μὲ τὴν λεπτότητα αὐτὴν καὶ τὴν εὐγένειαν. Οἱ χαρακτῆρες τοῦ ἔργου, ἡ ἐξέλιξις τῆς δραματικῆς ὑποθέσεως καθὼς καὶ ὁ διάλογος διακρίνονται ἀπὸ τὸ ἴδιο προσὸν. Καὶ τὸ προσὸν αὐτὸ εἶναι τόσο σπάνιον καὶ τόσο δυσκολοεύρετον εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ὥστε ἀξίζει νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς ἰδιαιτέρως ἓνα ἔργον ποῦ τὸ παρουσιάζει, ὅταν μάλιστα δὲν τοῦ λείπουν καθόλου καὶ ἄλλα προτερήματα.

Τὸ μονόπρακτον αὐτὸ θὰ ἠμποροῦσε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς «παντὰν» τοῦ ἄλλου μονοπρακτοῦ, τὸ ὁποῖον περιεγράψαμεν προηγουμένως «ἡ κυρία κάνει σπὸρ». Ἄν εἰς τὸ τελευταῖον αὐτό, ὁ γυναικεῖος ἀθλητισμὸς κατακρίνεται καὶ καυτηριάζεται ὡς καταστρέφων κάθε γυναικεῖαν ἀρετὴν, κάθε ὡμορφίαν καὶ κάθε εὐγένειαν, τὸ πρῶτον εἶναι ἀντιθέτως μία εὐγλωττὸς ὑπεράσπισις τῶν γυναικείων σπόρ.

Ἡ Νάση εἶναι μία χαριτωμένη νέα, κόρη ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ ποὺ ταξιδεύει μακρὰ, καὶ μιᾶς μητέρας, ἡ ὁποία φαίνεται ὅτι παρεστράφησε, διότι δὲν γίνεται κανεὶς λόγος περὶ αὐτῆς ἔμπρὸς εἰς τὴν Νάση. Ζῇ μαζὴ μὲ δύο γεροντοκόρες θεῖες της, χαριτωμένους τύπους τοῦ παλαιοῦ καλοῦ καιροῦ ποὺ παίζουν εἰς τὸ πιάνο τὸ «λάκ ντέ Κόμ» καὶ τὸ «Γεζόρο Μίο», κεντοῦν ὥραϊα πράγματα καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐννοήσουν καθόλου τὰ σημερινὰ κορίτσια μὲ τίς μανίες των καὶ ἰδίως τὴν μανίαν τῶν σπόρ. Γιατὶ ἔχει καὶ ἡ Νάση τὴν μανίαν τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὅπως εἶδαμε ὅτι τὴν ἔχει καὶ ἡ ἡρωὶς τοῦ ἄλλου μονοπρακτοῦ. Ἀλλὰ ὁ ἀθλητισμὸς ποὺ ἀσκεῖ ἡ Νάση δὲν καταστρέφει καθόλου τὰ γυναικεῖα χαρίσματα της. Κατορθώνει καὶ μὲ τὸ ἀπλὸ φουστανάκι τοῦ τέννις νὰ εἶναι χαριτωμένη, παρὰ τὴν καθημερινή, ἐντελῶς ἀδελφικὴ ἐπαφὴ της μὲ τοὺς νέους νὰ

εἶναι σεμνή καὶ καθὼς πρέπει καὶ νὰ ἐμπνέῃ ἀκόμη ἓνα νέο μὲ ποιητικὰς διαθέσεις, ὅπως εἶναι ὁ Γιώργος.

Ὁ Γιώργος αὐτὸς εἶναι ὁ μνηστήρ πὺν ἐξέλεξαν γιὰ τὴν Νάση ἢ δύο θεῖες της. Στὸ μονόπρακτον ἔχουμε ἀκριβῶς τὸ ἀπόγευμα πὺν ὁ Γιώργος ἔρχεται νὰ κάμῃ τὴν πρώτη του ἐπίσκεψιν. Ἡ Νάση ἔχει κρύψη στὸ διπλανὸ δωμάτιο δύο φίλες της, πὺν διώρισε Ἑλλανόδικον Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ κρίνῃ ἂν ὁ μέλλον ἀρραβωνιαστικός της εἶναι τῆς ἀρεσκείας των καὶ ἂν κατὰ συνέπειαν ἤμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ εἰς τοὺς ἀρραβῶνας. Ἄν ὁ Γιώργος ἀρέσῃ εἰς τίς φίλες τῆς Νάσης, δὲν θὰ εἰποῦν τίποτε. Ἄν δὲν τοὺς ἀρέσῃ θὰ μιμηθοῦν τὸ νιαούρισμα τῆς γάτας.

Ἡ σκηνὴ αὐτὴ εἶναι χαριτωμένη. Ὁ Γιώργος, νέος σοβαρὸς καὶ ρωμαντικός, ἀπὸ αὐτοὺς οἱ ὅποιοι, πρὸς δυστυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι σήμερα τόσο σπάνιοι, ὁμολογεῖ εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι δὲν κάνει σπῆρ. Πρῶτο νιαούρισμα γεμᾶτο ἀγανάκτησι, ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο, ὅπου εἶναι ἡ δύο φίλες τῆς Νάσης, ἐπίσης φανατικὲς ἀθλήτριες. Διηγεῖται ἔπειτα εἰς τὴν Νάσῃν ὅτι ἀπὸ καιρὸ τὴν παρακολουθεῖ χωρὶς αὐτὴ νὰ τὸν ἀντιληφθῇ γιὰ νὰ τὴν γνωρίσῃ. Τὴν παρακολουθοῦσε ἰδίως εἰς τὸ τερραῖν τοῦ τέννις, ὅπου ἐθαύμαζε τίς κινήσεις της, τὸν ρυθμὸ της, τὸν ἐλαφρὸ καὶ χαριτωμένο. Τὸ σῶμα της ἐκινεῖτο σὰν λιγερὸ καὶ λαμπρὸ δαμασκηνὸ σπαθί, τὰ μαλλιά της ἀνέμιζαν ἐλεύθερα σὰν νὰ εἶχαν δική των ξεχωριστὴ ζωή. Καὶ ἐνθουσιασμένος ὁ Γιώργος τῆς ἀφιέρωσε τότε διάφορα ποιήματα. Δεύτερο ἀγριώτερο νιαούρισμα ἀπὸ μέσα. Πῶς εἶναι δυνατόν μιὰ πρωταγωνίστρια τοῦ τέννις νὰ παντρευθῇ ἓνα ποιητή;

Ἀλλὰ ἡ συζήτησις συνεχίζεται. Καὶ ὁ μέλλον μνηστήρ δείχνει τόση ἀπλότητα, τόσο πλατεῖα ἀντίληψιν, τόση ἐπιθυμία νὰ ἀντιληφθῇ καὶ τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ ἀθλητισμοῦ, νὰ γνωρίσῃ καὶ αὐτὸς τοὺς ἀπλοὺς τρόπους τοῦ ἀθλητικοῦ κύκλου της, τὴν εἰλικρίνεια, τὴν ἐλεύθερον ἐκδήλωσιν τῆς ψυχῆς πὺν γίνεται εὐθυμῇ στὸν ἀνοιχτὸ ἀέρα καὶ στὸ φῶς, ὥστε τὰ νιαουρίσματα παύουν. Ὁ «γαμπρὸς» εἶναι καλὸς γιὰ τὴν Νάση. Ὅταν μάλιστα ἀνακαλύπτεται ὅτι στὸ γυμνάσιον ἦταν καλὸς δρομεύς, ὁ ἐνθουσιασμός εἶναι ἀπόλυτος. Γίνεται ἀμέσως μιὰ δοκιμὴ εἰς τὸν κῆπον ἀποδεικνύεται ὅτι τρέχει τὰ 100 μέτρα σὲ δώδεκα δευτερόλεπτα, καὶ οἱ ἀρραβῶνες ἀποφασίζουν αἰμέσως, μαζὴ μὲ τὴν προσχώρησιν τοῦ Γιώργου εἰς τὸν ἀθλητικὸν σύλλογον τῆς Νάσης, πὺν ἀποκτᾷ ἔτσι ἓνα καλὸ δρομέα πὺν τοῦ ἔλειπε. Παρ' ὅλον ἓν τούτοις τὸν θρίαμβον αὐτὸν τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὁ

ὁποῖος ἀφήνει κατάπληκτες τὶς δύο ἀγαθὲς θεῖες, αἰσθάνεται κανεῖς, ὅτι ἡ Νάση δὲν θὰ εἶναι πολὺν καιρὸν ἀκόμη ἢ πρωταγωνίστρια τοῦ τέννις. Ὁ ἔρως εἶναι ἓνα σπὸρ ἀπαιτητικὸ πού δὲν ἀνέχεται τὰ ἄλλα σπὸρ.

Τὸ μονόπρακτο αὐτὸ ἔχει λαμπρὸ διάλογο, ἀπολύτως φυσικὴ ἐξέλιξι καὶ κανένα ἐξαιρετικὸ ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον νὰ τοῦ μειώνει τὴν δροσιὰ καὶ τὴν εὐγένειά του. Καὶ ἡ ἐπιτροπή, χωρὶς κανένα δισταγμὸν καὶ ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνία τοῦ ἀπονέμει τὸ πρῶτον βραβεῖον.

ΑΧΙΛ. ΚΥΡΟΥ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΚΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ, *Αἰθουσα Paul*.

Καὶ ἡ φετεινὴ ἔκθεσις τοῦ κ. Ἀναστασιάδη ὅπως κ' ἡ προπερίσινῃ εἶχε μεγάλῃ ἐπιτυχία. Τὰ ταμπλὼ πού εἶδαμε, ὅλα παρμένα ἀπὴν αἰγυπτιακὴ φύση, τὴν αἰγυπτιακὴ ζωὴ τὰ διέκρινε μιά εὐγένεια καὶ στοὺς χρωματικoὺς τόνους καὶ στὴν ὅλη σύλληψιν. Παρατηρήσαμε στὰ τελευταῖα ἔργα τοῦ καλλιτέχνη ἓνα σημαντικὸ προσόν, τὴν ἀπλούστευση τῶν ζωγραφικῶν μέσων πού παρουσίαζε ἐξαιρετικὰ χαριτωμένα τὶς διάφορες ἐνδιαφέρουσες vues τοῦ παλαιοῦ Καίρου, ποῦχε τὴν καλὴ ἔμπνευσι νὰ ζωγραφίσει. Ὁ ἀριθ. 44 «Citadelle» καὶ ὁ ἀριθ. 42 «Vue du Caire» ἄρσαν ἰδιαιτέρως.

Προτίμησις δείχνει πάντα ὁ κ. Ἀναστασιάδης στὸ Ἀλεξανδρινὸ κανάλι. Οἱ ἀριθ. 15, 35 καὶ 36 ξεχώριζαν μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ αἰγυπτιακὴ τοὺς ἀτμόσφαιρα καὶ μιά φινέτσα στὴν ἐκτέλεσι τῶν διαφανειῶν.

Οἱ διάφοροι τόνοι τοῦ πράσινου τῶν δέντρων, ἰδίως στὰ ταμπλὼ 11, 8, 6, 23 καὶ 2 πολὺ πετυχημένα συνδυασμένοι ἔδιναν μιά εὐχάριστη γαλήνια ἐντύπωση.

Ἀπὸ καλύτερα ἔργα ἦταν ἐπίσης οἱ θαλασσογραφίαι ἀριθ. 34, 14, 22 καὶ 31.

Ἡ ἀκτὴ τοῦ Sidi-Bishr μὲ τοὺς ἀποτόμους βράχους παρμένη καὶ σὲ δυνατὸ ἥλιο καὶ στὸ σουρούπωμα, χαρακτηρισμένη ἔντονα τεχνικὰ ἐκτελεσμένη.

Τὰ κεφάλια τῶν ἀραπάδων εἶχαν δύναμις στὴν ἐκφρασί.

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης παρουσίασε καὶ σχέδια πού τὰ διέκρινε πολλὴ χάρις στὴ γραμμὴ.

Ἡ ἐκθεσις ἔμεινε ἀνοικτὴ ἀπὸ τὰς 10 ὥς τὰς 20 Δεκεμβρίου.

Καὶς ΜΑΡΙΑΣ ΛΙΑΝ καὶ ΧΑΡ. ΠΑΡΩΔΗ, *Αἰθουσα Ἑλληνικῆς Δέσσης*.

Δουλεύοντας καιρὸ πλάϊ στὴ διαπρεπὴ καλλιτέχνηδα κ. Θ. Φλωρὰ Καραβία ἡ κ. Lian καὶ ἡ Δνὶς Παρώδη πρώτη φορὰ ἐμφανίζονται στὸ Ἀλεξανδρινὸ κοινό, μὲ τὴν ἐκθεσὶ τοὺς αὐτῇ.

Τὸ κυριότερο πρᾶγμα πού ἔχει νὰ τοὺς παρατηρήσει κανεῖς